



88000, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Фединця, 14
тел: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, веб-сайт: www.vkdka.org

14 Fedyntsya Street, Uzhgorod, Zakarpattia Regional, 88000 Ukraine
phone: +38 (050) 432-17-88
email: p.nemesh@vkdka.org, web-site: www.vkdka.org

Р І Ш Е Н Н Я

09 жовтня 2024 року

м. Ужгород

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (КДКА) Закарпатської області в особі дисциплінарної палати (надалі – Дисциплінарна палата) у складі: голови Дисциплінарної палати Гончарова В.В., заступника голови Дисциплінарної палати Зеленька С.П., секретаря Дисциплінарної палати Бухтоярової О.В., членів Дисциплінарної палати: Бабича В.В., Кучеренка В.О., Петюшки Р.В., Сочки І.І., Чорби П.П., розглянувши у відкритому засіданні в приміщенні КДКА Закарпатської області дисциплінарну справу стосовно адвокати Х., –

ВСТАНОВИЛА:

До КДКА Закарпатської області надійшла для розгляду скарга Вищої школи адвокатури Національної асоціації адвокатів України (ВША НААУ) від 24.07.2024 року, у якій наводяться відомості щодо вчинення адвокаткою Х. дисциплінарного проступку.

За результатами перевірки наведених у цій скарзі відомостей рішенням КДКА Закарпатської області від 17.09.2024 стосовно адвокати Х. порушено дисциплінарну справу.

Заслухавши Бухтоярову О.В., яка доповіла матеріали дисциплінарної справи, Дисциплінарна палата встановила наступне.

Згідно з даними Єдиного реєстру адвокатів України (ЄРАУ) _____ Х. видано свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № _____ на підставі рішення Ради адвокатів Закарпатської області від _____ № ____.

Із профайла цієї адвокати в ЄРАУ вбачається, що її право на заняття адвокатською діяльністю не зупинено та не припинено.

У вказаній скарзі ВША НААУ зазначається та з доданих до неї матеріалів вбачається, що адвокатка Х. у 2019, 2020, 2021, 2022 і 2023 роках не виконала свій професійний обов'язок з підвищення кваліфікації, встановлений п.п.4, 6 ч.1 ст.21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Порядком підвищення кваліфікації адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 21.09.2019 року №111 та Порядком підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженим рішенням Ради адвокатів України №63 від 03.07.2021 (з наступними змінами).

З огляду на це ВША НААУ вважає, що адвокатка Х. вчинила дисциплінарний проступок, а тому просить притягнути її до дисциплінарної відповідальності.

До скарги додано, серед іншого, скріншот інформації з сайту ВША НААУ, з якого вбачається факт невиконання адвокаткою Х. вимог по підвищенню кваліфікації за 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 роки.

Адвокатка Х. надала Дисциплінарній палаті письмові пояснення, у яких вказує, що скарга не відповідає фактичним обставинам та подана поза межами строку притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Зокрема зазначає, що за 2019 рік вона виконала обов'язок з підвищення кваліфікації, набравши необхідні 10 залікових балів.

Покликається на запровадження в Україні у 2020 році карантину, зумовленого епідемією «COVID-19», у зв'язку з чим вона не здійснювала активної адвокатської діяльності. Також сама тривалий час хворіла і не мала доходу для участі в заходах з підвищення кваліфікації у 2021 році.

При цьому стверджує, що постійно вивчала чинне законодавство і надавала якісну правову допомогу клієнтам.

Звертає увагу на повномасштабну військову агресію Російської Федерації проти України у лютому 2022 року та призупинення дії Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України до 31.12.2022.

Крім того, зазначає, що після початку такої агресії вона була змушена була покинути місце проживання і роботи у Херсонській області та переїхати до Закарпатської області, де набула статус внутрішньо переміщеної особи. Внаслідок влучання ворожої ракети її офісне приміщення в м. Херсоні і наявні у ньому майно, комп'ютерна техніка, меблі, обладнання, документи і кошти були знищені.

Заявляє, що вищезазначені події, отриманий психологічний стрес, погіршення стану здоров'я вплинули на її професійну діяльність, яку вона так і не змогла належно організувати в умовах воєнного стану, а відтак і повною мірою виконувати обов'язки, передбачені ст.21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

З огляду на це, у серпня 2022 року вона виїхала з України до Канади, де перебувала до червня 2024 року і не мала можливості скористатися інструментами відповідно до п.14 Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України.

У червні 2024 року вона повернулася в Україну, де наразі здійснює адвокатську діяльність, має статус внутрішньо переміщеної особи.

До пояснень адвокатка Х. додала скріншоти з особистого кабінету на сайті ВША НААУ за 2019 та 2021 роки, скріншот щодо початку підвищення кваліфікації за 2024 рік, витяг від 23.08.2024 №2024/010154670 про місце проживання у м. Херсоні, копію канадської візи у паспорті для виїзду за кордон, копію резервації авіаквитків, копію довідки від 02.04.2022 №2115-7000171370 про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, копію договору оренди нежитлового приміщення від 01.02.2022 у м. Херсоні, копію акту прийому передачі до цього договору оренди, копію витягу з ЄРДР від 15.06.2023 за ч.1 ст.438 ККУ, копію індивідуальних відомостей про застраховану особу за 2020 рік.

09 жовтня 2024 року у засіданні Дисциплінарної палати адвокатка Х. навела ті ж обставини, що в письмових поясненнях. Просила врахувати такі обставини при прийнятті рішення.

Заслухавши адвокатку Х. та дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Дисциплінарна палата приходить до таких висновків.

Згідно з п.п.4, 5 ч.1 ст.21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» підвищення професійного рівня та виконання рішень органів адвокатського самоврядування є професійним обов'язком адвоката.

За приписами статей 12, 65 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09.06.2017, із наступними змінами (надалі – Правила адвокатської етики), адвокат зобов'язаний виконувати і дотримуватись загальнообов'язкових рішень органів адвокатського самоврядування, прийнятих в межах їх компетенції у спосіб, передбачений Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Відповідно до п.2 розділу I Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України у новій редакції, затвердженій рішенням Ради адвокатів України (РАУ) від 03.07.2021 №63 (надалі – Порядок підвищення кваліфікації), підвищення кваліфікації є важливим професійним обов'язком адвоката.

Пунктом 20 цього Порядку було встановлено, що всі адвокати зобов'язані підвищувати кваліфікацію адвоката на рівні 10 годин на рік, тобто отримувати 10 залікових балів.

Надаючи оцінку діям адвокатки Х., Дисциплінарна палата виходить з наступного.

Рішенням РАУ від 07.06.2024 №22 визначено:

1. Невиконання адвокатом вимог з підвищення кваліфікації згідно з Порядком підвищення кваліфікації за звітний календарний рік (з 01 січня по 31 грудня) та попередні роки є самостійними триваючими дисциплінарними проступками до часу отримання електронних сертифікатів про підвищення кваліфікації, які підтверджують виконання адвокатом встановлених вимог з підвищення професійного рівня або притягненням винної у невиконанні обов'язку особи до відповідальності, що припиняє дисциплінарний проступок. Зазначені дисциплінарні проступки припиняються з часу отримання електронного сертифікату про підвищення кваліфікації за формою, затвердженою ВША НААУ, що підтверджує виконання адвокатом встановлених вимог з підвищення професійного рівня, або з часу притягнення винного у невиконанні обов'язку адвоката до дисциплінарної відповідальності.

2. Отримання адвокатом такого електронного сертифікату за звітний календарний рік та попередні роки є підтвердженням виконання ним встановлених вимог з підвищення професійного рівня, а також підставою для відмови у відкритті дисциплінарного провадження та його закриття, у разі якщо таке дисциплінарне провадження відкрито.

Разом з тим, рішенням РАУ від 16.03.2022 №30 дія пунктів 19, 20 Порядку підвищення кваліфікації була призупинена на період дії воєнного стану, а згодом, на підставі рішення РАУ від 27.12.2022 №185 «Щодо деяких питань виконання адвокатами вимог Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України», дію пунктів 19, 20 цього Порядку відновлено.

З цього приводу у листі Голови НААУ від 20.08.2024 №1372/0/2-24, адресованому до КДКА Закарпатської області, зазначено, що невиконання адвокатом обов'язку з підвищення свого професійного рівня за 2022 рік не має наслідком його дисциплінарну відповідальність за вказаний період.

З огляду на це Дисциплінарна палата не вбачає підстав для притягнення адвокатки Х. до дисциплінарної відповідальності за невиконання ним вимог з підвищення свого професійного рівня (підвищення кваліфікації) за 2022 рік.

З наданих адвокаткою Х. скріншотів з її особистого кабінету на сайті ВША НААУ слідує, що у 2019 році та у 2021 році вона набрала 6 і 2 залікових балів з підвищення кваліфікації відповідно.

Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду (6ААС) від 10 вересня 2024 року у справі №640/1859/22 за позовом П. до НААУ, із залученням ВША НААУ третьою особою, визнано протиправними і скасовані пункти 18, 19, 20 Порядку підвищення кваліфікації.

Частиною другою статті 265 Кодексу адміністративного судочинства України визначено, що нормативно-правовий акт втрачає чинність повністю або в окремій його частині з моменту набрання законної сили відповідним рішенням суду.

Згідно з ч.1 ст. 325 цього ж Кодексу постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дати її прийняття.

Отже, з 10 вересня 2024 року (дати ухвалення постанови 6ААС у справі №640/1859/22) втратив чинність пункт 20 Порядку підвищення кваліфікації, який передбачав обов'язок всіх адвокатів підвищувати свою кваліфікацію на рівні 10 годин на рік (отримувати 10 залікових балів).

Статтею 58 Конституції України задекларовано, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Ураховуючи зазначене та набрання адвокаткою Х. у 2019 і 2021 роках 6 і 2 залікових балів з підвищення кваліфікації відповідно, Дисциплінарна палата також не вбачає підстав для притягнення її до дисциплінарної відповідальності за невиконання ним вимог з підвищення свого професійного рівня (підвищення кваліфікації) за ці роки.

Відповідно до пунктів 5 та 6 ч.2 ст.34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» невиконання або неналежне виконання адвокатом своїх професійних обов'язків і невиконання ним рішення органу адвокатського самоврядування є дисциплінарним проступком.

Тому, Дисциплінарна палата вважає, що поведінка адвокатки Х. по невиконанню професійного обов'язку з підвищення кваліфікації за 2020 і 2023 роки містить ознаки дисциплінарного проступку.

Разом з тим, Дисциплінарна палата приймає до уваги існування в Україні карантину і воєнного стану, зумовлених поширенням захворювання «COVID-19» і військовою агресією Російської Федерації проти України відповідно, та наведені адвокаткою Х. і підтверджені належними доказами її складні сімейні обставини, а тому визнає їх поважними причинами, які унеможливили виконання нею обов'язку з підвищення кваліфікації за вказані роки.

Дисциплінарна палата також приймає до уваги і факт вчинення адвокаткою Х. відповідних дій, спрямованих на підвищення кваліфікації у 2024 році.

Ураховуючи такі обставини та ставлення адвокатки Х. до своєї поведінки, Дисциплінарна палата не вбачає в її діях по невиконанню обов'язку з підвищення кваліфікації за 2020 і 2023 роки дисциплінарного проступку.

Частиною першою статті 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлено, що за результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи.

Керуючись ст.ст.33, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Дисциплінарна палата –

ВИРІШИЛА:

Закрити дисциплінарну справу стосовно адвокатки Х. (свідectво про право на заняття адвокатською діяльністю №_____, видане _____ на підставі рішення Ради адвокатів Закарпатської області від _____ №____) у зв'язку з відсутністю в її діях дисциплінарного проступку.

Копію цього рішення надіслати або вручити під розписку адвокатці та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвокатки.

Дане рішення може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова Дисциплінарної палати (підпис) **Валентин ГОНЧАРОВ**

Секретар Дисциплінарної палати (підпис) **Оксана БУХТОЯРОВА**